

DIEFSTAL, HELING EN WITWASSEN

Docent	Mr W. Römelingh
Datum	Vrijdag 26 oktober 2018
Plaats	Hotel Casa Amsterdam
Uren	2 Uren (= 2 Punten) PO Juridisch

Cursus voor advocaten over diefstal en alle gekwalificeerde vormen daarvan. Van kleine winkeldiefstallen tot grote roofovervallen. Aandacht voor verduistering, heling en witwassen. Richtlijnen en oriëntatiepunten.

DIEFSTAL, HELING EN WITWASSEN

Tekenen bij aankomst

Tekenen bij vertrek

Evaluatie

Graag telefoon stil

DIEFSTAL, HELING EN WITWASSEN

www.romelingh.com

College Cursus

| [Aanmelden](#)

| [Annuleren](#)

| [Cursusaanbod](#)

| [Cursusmateriaal](#)

www.romelingh.com/sheets/sheets-0183.pdf

DIEFSTAL, HELING EN WITWASSEN

Diefstal meest voorkomend delict?!

Primair: diefstal

Subsidiar: heling

Witwassen

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

DIEFSTAL, HELING EN WITWASSEN

Mr J. de Hullu

**MATERIEEL
STRAFRECHT**

Zevende druk *Over algemene leerstukken
van strafrechtelijke
aansprakelijkheid*

Oogmerk, (voorwaardelijk) opzet en schuld

DIEFSTAL, HELING EN WITWASSEN

Diefstal

- Goed
- Wegnemen
- Oogmerk
- Wederrechtelijk
- Toebehoren aan ander

Heling

Witwassen

Afdoening

Flutzaak

DIEFSTAL - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

310 Diefstal

311 Gekwalificeerde diefstal

312 Diefstal met geweld

313 Bijkomende straffen

314 Stroperij

315 Gekwalificeerde stroperij

316 Diefstal tussen aanverwanten

Afpersing, afdreiging en verduistering

DIEFSTAL - GOED

Verweer: geen sprake van goed

[ECLI:NL:HR:2017:2573](#)

Ibn Ghaldoun

Van eindexamens gemaakte foto's

[Vertegenwoordigen waarde](#)

[Zijn individualiseerbaar](#)

[Zijn overdraagbaar](#)

Gerechtshof: 40 uur taakstraf

DIEFSTAL - GOED

Hoger Raad:

Van foto's van eindexamens kan niet gezegd worden dat die foto's zijn weggenomen

Wetgever maakt bovendien onderscheid tussen:

- goederen (stoffelijk en niet stoffelijk)
- gegevens

Terugverwijzing

DIEFSTAL - GOED

Noemen pincode levert geen afgifte goed op, omdat afgever beschikking over pincode niet verliest

Omstandigheid dat afgever exclusieve bekendheid met pincode kwijtraakt doet daar niet aan af

HR 13/06/1995 NJ 1995, 635
Afpersing (artikel 317 Sr)

DIEFSTAL - WEGNEMEN

[ECLI:NL:HR:2015:1251](#)

Toestemming tot wegvoering

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

Beslissend voor wegneming is dat goed aan feitelijke heerschappij rechthebbende wordt onttrokken.

Artikel 310 punt 8 pagina 1739 (12de druk)

DIEFSTAL - WEGNEMEN

Verweer: geen sprake van wegnemen

[ECLI:NL:HR:2015:3361](#)

Houten, eind 2009 tot begin 2013

Ex en kinderen afgesloten van elektra en gas
Verdachte "herstelt" afsluitingen

Gerechtshof: 100 uur taakstraf
Diefstal door verbreking

DIEFSTAL - WEGNEMEN

Diefstal vereist:

- niet dat verdachte goed zelf wil behouden
- wel dat verdachte goed wegneemt

Hoge Raad:

Enkel aansluiten van afgesloten installatie levert geen wegneming op

Van wegneming is eerst sprake als elektra dan wel gas wordt verbruikt

DIEFSTAL - WEGNEMEN

[ECLI:NL:GHSHE:2013:CA2652](#)

Verdachte heeft garage met bergruimte
Bergruimte aan kennissen beschikbaar gesteld

Geen water gegeven
Geen toppen geknipt

[Iedere dag aan- en uitzetten lampen](#)
[Tellerwerk meter teruggedraaid](#)

DIEFSTAL - WEGNEMEN

Aan- en uitzetten lampen essentieel voor planten
Medeplegen, maar medeplegen ligt niet ten laste

Terugdraaien meter levert geen diefstal op, want
meter blijft verbruik elektra registreren

Dit zou anders zijn wanneer meter minder zou regi-
streren, dan aan elektra wordt afgenomen

Dit zou ook anders zijn wanneer afgenomen elektra
om meter heen zou worden geleid

DIEFSTAL - WEGNEMEN

Terugdraaien meter is kunstgreep waarmee gewoonlijk inschuld wordt tenietgedaan

Desondanks geen oplichting, want leverancier heeft zich niet laten misleiden

Poging, maar poging ligt niet ten laste

DIEFSTAL - WEDERRECHTELIJK

Verweer: wederrechtelijkheid ontbreekt

[ECLI:NL:GHDHA:2015:1591](#)

Tanken zonder te betalen

Barendrecht 11 januari 2013 (34 liter)

Den Bosch 4 februari 2013 (45 liter)

[Zelfbediening](#)

[Naar kassa om te pinnen](#)

[Legitimeren en tekenen schuldbekentenis](#)

DIEFSTAL - WEDERRECHTELIJK

Diefstal, verduistering of civiele incasso?

Tanken op zichzelf levert nog geen wederrechtelijk wegnemen op, omdat het gebruikelijk is om eerst te tanken, dan te betalen en dan weg te rijden

Met schuldbekentenis heeft tankhouder er mee ingestemd dat verdachte mocht weggrijden en benzine zou verbruiken

DIEFSTAL - WEDERRECHTELIJK

Omstandigheid dat verdachte vervolgens nalaat om schuldbekentenis na te komen, levert geen grond op om af te wijken van civiel recht

[ECLI:NL:HR:2013:BX5138](#)

Gedragingen in samenhang bezien zouden wel flessentrekkerij kunnen opleveren, maar flessentrekkerij is niet ten laste gelegd

Vrijspraak

DIEFSTAL - WEDERRECHTELIJK

[ECLI:NL:HR:2013:1426](#)

Uitoefenen retentierecht

Huurovereenkomst voor jaar

Halverwege vervangt verhuurder slot

Verhuurder houdt paar zaken onder zich

Foto(albums)

Wat administratie

Zak met wasgoed

DIEFSTAL - WEDERRECHTELIJK

Garagehouder mag auto bij uitblijven betaling:

- wel onder zich houden in garage
- niet voor deur weghalen

Huurovereenkomst niet rechtmatig beëindigd

Tijdelijk toe-eigenen van goederen als drukmiddel, is maatschappelijk onwenselijk, zodat strafrechtelijke vervolging aangewezen kan zijn

Veertig uur, blijft veertig uur

DIEFSTAL - OOGMERK

Verweer: oogmerk ontbreekt

[ECLI:NL:HR:1983:AC8152](#)

Tafelkleed ruilen

Vroom Textiel

Eerst aankoopbon tonen

Later geen bedrijfsleider aanwezig

DIEFSTAL - OOGMERK

Raadsman:

Geen oogmerk op wederrechtelijke toe-eigening,
want verdachte meende te mogen ruilen

Gerechtshof:

Verdachte heeft zich blootgesteld aan geenszins als
denkbeeldig te verwaarlozen kans dat ze zich schuldig
zou maken aan diefstal

DIEFSTAL - OOGMERK

Voorwaardelijk opzet

willens

wetens

blootstellen aan

geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans

willens

wetens

aanvaarden van

aanmerkelijke kans

DIEFSTAL - OOGMERK

Hoge Raad:

Overweging gerechtshof is onverenigbaar met be-
wezenverklaring

Oogmerk laat zich niet aan hand van voorwaardelijk
opzet construeren

Zonder voldoende geld winkelen

Zonder winkelmandje winkelen

DIEFSTAL - OOGMERK

[ECLI:NL:GHSHE:2003:AN8470](#)

Bromfietshelm revindiceren

Asielzoekerscentrum

Verdachte vertrekt zonder helm

Verdachte keert terug en ziet brommer met passagier die zijn helm om haar arm heeft

DIEFSTAL - OOGMERK

Verklaring verdachte niet onaannemelijk. Oogmerk verdachte was daardoor niet gericht op wederrechtelijk toe-eigenen helm.

Weliswaar mocht verdachte er niet stellig van uitgaan dat het zijn helm was, daar er meer van zulke helmen in omloop zijn,

maar bestanddeel "oogmerk" is niet te verenigen met voorwaardelijk opzet (HR 25 oktober 1983 NJ 1984, 300).

DIEFSTAL - OOGMERK

[ECLI:NL:HR:2009:BH1502](#)

Geintje uithalen

Amsterdam Zuid, 9 februari 2007

Hoe laat is het?

Anders ga ik steken!

Man komt aanlopen

Aai over hoofd gegeven

DIEFSTAL - OOGMERK

Hoge Raad:

Verweer houdt in dat verdachte niet oogmerk had om aangever te beroven, maar hem bij wijze van grap bang wilde maken

Verweer niet in strijd met bewijsmiddelen

Met bewezenverklaring onverenigbare mogelijkheid opengebleven dat oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening ontbreekt

DIEFSTAL - OOGMERK

[ECLI:NL:GHAMS:2016:1489](#)

Voorbij kassa in gesprek gaan

Albert Heijn To Go

Stopt fles rosé in eigen tas

Sluit achter aan in rij bij kassa

Wordt gewenkt door vrouw voor kassa

Verdachte is niet vrijwillig voorbij kassa gelopen

DIEFSTAL - OOGMERK

Verweer: geen diefstal, maar joyriding

[ECLI:NL:GHAMS:2017:5253](#)

Naar shisha lounge om waterpijp te roken

Meer dan enkel rondje rijden

Diefstal ten hoogste vier jaren

Joyriding ten hoogste zes maanden

Lex specialis gaat voor op lex generalis?

Joyriding gaat samen met diefstal brandstof

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

Verweer: goed behoort niet aan ander toe

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

In ECLI:NL:HR:2002:AE4256 is beslist dat diefstal van eerder door ander gestolen goed onder artikel 310 Sr valt.

Artikel 310 punt 8 pagina 1741 (12de druk)

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

[ECLI:NL:HR:2013:BZ5952 \(Res nullius I\)](#)

Den Haag omgeving Meppelweg

Agenten in burger zien onverzorgde man aan fietsen rommelen en mountainbike meenemen

Geen slot, lekke banden en geen aangifte bekend

Buurtonderzoek levert op dat mountainbike mogelijk van bewoners is die "gisteren" waren verhuisd

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

Nederlanders doen niet zomaar afstand van eigendom, maar bij verhuizing is dat anders

Als verdachte ten onrechte meent dat goed:

- niet aan ander toebehoort, dan ontbreekt oogmerk op wederrechtelijk toe-eigenen
- wel aan ander toebehoort, is kwade trouw verdachte onvoldoende voor veroordeling

Toebehooren aan ander is vereiste voor diefstal

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

Hoge Raad:

Oordeel hof dat verdachte "niet mocht aannemen dat eigenaar van fiets afstand heeft gedaan" en dat "niet van belang is wat eigenaar met fiets van plan was" is onjuist.

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

[ECLI:NL:HR:2015:3212 \(Res nullius II\)](#)

Agenten in burger lopen politiebureau uit
Verzorgingstehuis met fietsenrek

Niet op slot, zachte banden en verder "barrel"
Geen aangifte en aantekening "gevonden"

Niet aannemelijk dat fiets kan worden aangemerkt
als res nullius gezien locatie en omstandigheden

Hoge Raad: onvoldoende gemotiveerd

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

[ECLI:NL:RBBRE:2005:AT4649 \(Res derelicta I\)](#)

SITA ReEnergy
Roosendaal

Sigaretten in stortbunker
Drugs in stortkoker

Begon met sigaretten voor eigen gebruik
En eindigde met handel in hard drugs

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

Diefstal, verduistering of res nullius?

Geen verduistering, want politie gooide goederen in stortbunker of stortkoker

Geen res nullius, want politie deed afstand van goederen onder voorwaarde van vernietiging

Aansluiting handel hard drugs
Vier jaar gevangenisstraf

DIEFSTAL - TOEBEHOREN AAN ANDER

[ECLI:NL:GHAMS:2014:447 \(Res derelicta II\)](#)

Weggenomen goederen betreffen "res derelicta"
achtergelaten door reizigers op Schiphol

Reizigers hebben afstand gedaan

Niet gebleken dat goederen in vuilcontainer aan an-
der zijn gaan toebehoren

DIEFSTAL - POGING

Verweer: geen voltooide diefstal, maar poging

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

Nog geen voltooide diefstal werd aanwezig geacht na het openbreken van de kofferbank van een auto en het enkele uit de ruimte nemen van een koffer (HR 02/07/1984 NJ 1985, 93).

Artikel 310 punt 7 pagina 1739 (12de druk)

DIEFSTAL - POGING

[ECLI:NL:HR:2009:BJ3279 \(Poging I\)](#)

Beijenkorf Lelystad, oktober 2004

Vrouw gaat met rolkoffer winkel binnen
Met vijf broeken en rolkoffer paskamer in
Komt met bollere rolkoffer paskamer weer uit

Dit herhaalt zich enkele (vijf?) keren
Vrouw verlaat met rolkoffer winkel
Op straat aangesproken

DIEFSTAL - POGING

In rolkoffer bevindt zich geen kleding

In paskamer ligt voor EUR 1.200 aan kleding

Advocaat-generaal: 81 RO

Hoge Raad: 81 RO

Kleding in rolkoffer feitelijk aan de macht en heerschappij rechthebbende onttrokken

Voltooide diefstal, zelfs wanneer onttrekking binnen winkel plaatsvond en tijdelijk van aard was

DIEFSTAL - POGING

[ECLI:NL:HR:2018:1422 \(Poging II\)](#)

Chinees restaurant Nijmegen, juli 2015

Voor slaapkamer stond inbreker

Mijn man en ik hadden inbreker vast

Inbreker rende dwars door deur weg

Op rode bank lag blauwe tas met daarin...

DIEFSTAL - POGING

Advocaat: geen voltooide diefstal

Advocaat-generaal: middel slaagt

Verdachte was nog zoekende naar iets van zijn gading en kon nog hindernis ontmoeten

Hoge Raad: 81 RO

DIEFSTAL - POGING

[ECLI:NL:RBAMS:2015:6672](#)

Ingesloten autoruit(je)

Primair: poging diefstal

Subsidiar: vernieling

Tenlastelegging houdt geen feitelijke gedragingen in die verdachte zou hebben begaan "ter uitvoering" van "voorgenomen" misdrijf

[Poging vereist verfeitelijking](#)

DIEFSTAL - FAMILIE

Verweer: diefstal tussen aanverwanten

Uitgesloten bij echtgenoten

Klacht bij aanverwanten

Artikel 316 Sr

DIEFSTAL - OPLICHTING

Verweer: geen diefstal, maar oplichting

[ECLI:NL:RBDHA:2017:285](#)

Zelfscan en poortje

Eerste man rekent tasjes af

Tweede man laat karretje vol

Derde man zorgt voor overdracht bon

Dossier 26116

DIEFSTAL - OPLICHTING

[ECLI:NL:GHAMS:2017:2168](#)

Zelfscan en drukknop

Wanneer is diefstal voltooid?

Bij stoppen met scannen goederen?

Bij drukken op "continue"?

Bij afronden betaling?

Bij verlaten winkel?

Bij heer en meester over goederen thuis?

DIEFSTAL - HELER STELER REGEL

Verweer: heler-steler-regel van toepassing

Heling is vorm van begunstiging, van door ander begaan misdrijf, welke bij eigen misdrijf uitgesloten is

[ECLI:NL:HR:1978:AB7391](#) en [NJ 1978, 661](#)

[ECLI:NL:HR:2017:644](#) Heler-steler-regel I

[ECLI:NL:HR:2017:652](#) Heler-steler-regel II

DIEFSTAL - HELER STELER REGEL

[ECLI:NL:GHAMS:2017:5374](#)

Kun je motor uitzetten?

Schroevendraaier in contactslot

[Van wie is die snorfiets?](#)

[Geleend en ga ik met uitlener regelen](#)

[Schrijf maar op dat ik snorfiets heb gestolen!](#)

Geen veroordeling voor diefstal

Wel veroordeling voor heling

Gezien wijze bediening

HELING - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

416 Opzetheling

Verdachte wist van misdrijf

417 Gewoonteheling

Verdachte wist van misdrijf

417bis Schuldheling

Verdachte moest redelijkerwijs vermoeden

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

Misdrijf artikel 417 Sr bestaat uit herhaaldelijk plegen van misdrijf artikel 416 Sr.

HELING - NIET VOORHANDEN

Verweer: goed niet voorhanden

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

Letterlijk onder zich hebben van goed kan voldoende zijn.

Achterop springen op gestolen bromfiets is voorhanden hebben.

Artikel 416 punt 7 pagina 2060 (12de druk)

HELING - NIET UIT MISDRIJF

Verweer: goed niet uit misdrijf

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

Tenlastegelegd en bewezen moet worden dat goed door misdrijf is verkregen. Misdrijf hoeft niet te worden aangeduid of omschreven.

Onder omstandigheden accepteert Hoge Raad conclusie dat "het niet anders kan zijn dan dat het goed uit enig misdrijf afkomstig is".

Artikel 416 punt 12 pagina 2065 (12de druk)

HELING - NIET UIT MISDRIJF

[ECLI:NL:HR:2013:BZ3571](#)

Primair: heling van fiets

Subsidiar: verduistering van gevonden fiets

Naast onbeheerde zaak in artikel 5:5 BW bestaat
prijsgegeven zaak in artikel 5:18 BW

[Dit heeft iemand per ongeluk verloren](#)

[Dit heeft iemand expres weggegooid](#)

Fiets op bouwcontainer

HELING - NIET UIT MISDRIJF

Artikel 5:5 BW

Met bekwame spoed aangifte bij gemeente doen,
tenzij terstond mededeling gedaan aan

Vinder is bevoegd zaak aan gemeente in bewaring
te geven en anders zelf te bewaren

Gemeente mag bewaring vorderen

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

Opzetheling

Verweer: wist niet van misdrijf

Schuldheiling

Verweer: moest niet redelijkerwijs vermoeden

Telkens ten tijde van verkrijging

Wie te goeder trouw is, blijft te goeder trouw

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

[ECLI:NL:HR:2015:538 \(Opzetheling\)](#)

Amsterdam, 21 maart 2010

Jaguar XJ Executive

Mooie auto met jonge bestuurder

Algemene voertuig controle

Agenten geven stopteken

Bestuurder geeft gas

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

Rijdt grasveld op en raakt in slip
Bestuurder slaat op vlucht

Verdachte moest zwaar ademen
Verdachte was bezweet

Opeens kwam auto op mij afrijden!

Waaruit blijkt "wetende"?

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

[ECLI:NL:HR:2008:BC5957 \(Schuldheiling\)](#)

Amsterdam, 12 december 2005

Damesfiets Locomotief

Ontbreken fabriekswege aangebracht slot

Navraag in bedrijfsprocessensysteem

Ik heb fiets van onbekende geleend

[Waaruit blijkt redelijkerwijs vermoeden?](#)

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

[ECLI:NL:GHAMS:2017:5247](#) (Opzet of schuld)

Bromfiets Piaggio Zip

Bromfiets met sleutel geleend

Originele sleutel past op slot

Geen heling

Vrijpraak

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

[ECLI:NL:HR:2014:647 \(Schuldheiling\)](#)

Amsterdam, 26 oktober 2012

Bromfiets Piaggio Zip

Jongens op schoolplein

Iemand komt aanrijden op bromfiets

Verdachte mag/wil rondje op bromfiets rijden

Had verdachte moeten zien dat slot verbroken was?

[Niet bij rondje rijden](#)

[Mogelijk wel bij kopen](#)

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

[ECLI:NL:HR:2015:1694 \(Schuldheiling\)](#)

Motorblok via Marktplaats te Rijswijk
Bewust op hogere prijs gezocht

Verkoper stond buiten bij flat te wachten

Betrouwbaar ogende man van dertig
Man vertelde over aanrijding

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

Gerechtshof: onder deze omstandigheden had verdachte redelijkerwijs moeten vermoeden dat motorblok door misdrijf verkregen goed betrof

Advocaat-generaal: niet vreemd om af te spreken op andere locatie dan bij verkoper thuis om privacy- en veiligheidsredenen

Hoge Raad: terugverwijzing

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

[ECLI:NL:HR:2017:3191 \(Schuldheiling\)](#)

Woninginbraak te Hasselt

iPhone 4s buitgemaakt

IMEI-nummer

Via vriend gekocht van onbekende

Afgesproken in winkelcentrum

Liever dan bij mij thuis

Vraagprijs EUR 230

Koopprijs EUR 170

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

Advocaat-generaal (Hoge Raad):

Niets over marktconforme prijs

Lange opsomming van uitspraken

Grove of aanmerkelijke onvoorzichtigheid

Hoge Raad: terugverwijzing

ECLI:NL:PHR:2017:1365

HELING - WETENDE OF VERMOEDEN

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

In ECLI:NL:HR:2009:BH4080 ging het over een geleende auto met in kofferbak een plastic tas van Dirk van den Broek.

Met daarin tweede tas en daarin brillenkoker.

Oordeel hof dat verdachte had behoren na te gaan wat zich in tas bevond vond Hoge Raad niet zonder meer begrijpelijk.

Artikel 417bis punt 8 pagina 2069 (12de druk)

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

Boodschappen
Huis in Knightsbridge
Golfbaan in Berkshire

Unexplained Wealth Order

Warenhuis Harrods

Verdacht winkelen bij Harrods

The Guardian (Londen)

Het eerste slachtoffer van de nieuwe Britse anticorruptiewetgeving is Zamira Hajiyeva. De vrouw, echtgenote van een voormalig directielid van de staatsbank van Azerbeidzjan, gaf in tien jaar £16 mln (€18 mln) uit bij het warenhuis Harrods. Ze woont in een eigen huis van £15 mln in de dure wijk Knightsbridge en is eigenaresse van een golfbaan in Berkshire.

Ze dreigt dat allemaal kwijt te raken als ze niet in staat is uitleg te geven over de herkomst van deze rijkdom tegenover het Hooggerechtshof. Hajiyeva is daarmee het eerste slachtoffer van de Unexplained Wealth Order, een nieuwe wet die moet verhinderen dat 'corrupte' buitenlanders in Groot-Brittannië hun geld komen witwassen.

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

Amerikaans

EU-richtlijnen

Relatief nieuw

In ontwikkeling

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

420bis

Witwassen

420bis.1

Eenvoudig witwassen

Wist van misdrijf

420ter

Gewoonte witwassen

420quater

Schuldwitwassen

420quater.1

Eenvoudig schuldwitwassen

Moest redelijkerwijs vermoeden

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

[ECLI:NL:HR:2014:1237](#)

Ede, 19 februari 2011

Doorzoeking woning

In bankstel worden geld en sieraden gevonden

Waaronder twee paar oorbellen in kussen bankstel

Verdachte legt geen controleerbare verklaring af

Verklaring komt zelfs onaannemelijk voor

Wijze waarop zaken zijn verstoep

Advocaat-generaal (Hoge Raad): 81 RO

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

Op sommige sieraden staan namen die niet zijn te relateren aan verdachte of zijn aanverwanten

Hoge Raad:

Niet blijkt van gedragingen die gericht zijn geweest op verhullen van criminele herkomst

Spreekt verdachte vrij (van witwassen)

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

[ECLI:NL:HR: 2013:BX6910](#)

Grenzen aan witwassen

Met deze rechtspraak wordt beoogd te voorkomen dat verdachte die misdrijf heeft begaan en die door dat misdrijf verkregen goed onder zich heeft zich automatisch ook schuldig maakt aan witwassen.

Advocaat-generaal Hofstee

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

Witwassen

Schuldwitwassen

Vereisen wel vorm van verhullen

Eenvoudig witwassen

Eenvoudig schuldwitwassen

Vereisen niet vorm van verhullen

Met deze wetgeving wordt beoogd gevolgen rechtspraak Hoge Raad te ondervangen.

WITWASSEN - WETTELIJKE SYSTEMATIEK

[ECLI:NL:HR:2016:2842](#)

Overzichtsarrest witwassen

Eenvoudig witwassen en eenvoudig schuldwitwassen richt zich op voorhanden hebben van goed dat afkomstig is uit door verdachte zelf begaan misdrijf

Ten hoogste zes maanden (versus zes jaren)

Ten hoogste drie maanden (versus twee jaren)

Voorlopige hechtenis mogelijk (artikel 67 lid 1 Sv)

WITWASSEN - VERHULLEN

Verweer: geen sprake van verhullen

Wel bij witwassen

Wel bij schuldwitwassen

Niet bij eenvoudig witwassen (420bis.1)

Niet bij eenvoudig schuldwitwassen (420quater.1)

WITWASSEN - GRONDDDELICT

Verweer: geen gronddelict bekend

Gronddelict mag worden beredeneerd

De Hullu pagina 442 (7de druk)

WITWASSEN - GRONDDDELICT

Verweer: gronddelict verjaard

Mogelijke verjaring gronddelict doet niet ter zake

De Hullu pagina 442 (7de druk)

Overigens, verjaring witwassen doet wel ter zake

WITWASSEN - VOORHANDEN HEBBEN

Verweer: voorwerp niet voorhanden

TEKST & COMMENTAAR *Strafrecht*

Begrip voorhanden hebben heeft zelfde betekenis als in helingbepalingen.

Enkel voorhanden hebben van uit misdrijf afkomstig voorwerp is voldoende voor witwassen.

ECLI:NL:HR:2013:2009

Artikel 420bis punt 7 pagina 2082 (12de druk)

WITWASSEN - VOORHANDEN HEBBEN

[ECLI:NL:HR:2013:2009](#)

Seat Cordoba terug in Purmerend van feestje
Witwasser bestuurder en dief bijrijder

Politie geeft stopteken
Dief vertelt over diefstal

Witwasser geeft gas
Anderhalve minuut

WITWASSEN - VOORHANDEN HEBBEN

Klaarblijkelijk is anderhalve minuut voldoende, maar wel bij verdachte poging vluchten

Weliswaar heeft witwasser niets verhult, maar rechtspraak Hoge Raad ziet op dief

Pleger gronddelict mag/mocht zich niet automatisch ook schuldig maken aan witwassen

WITWASSEN - NEMO TENETUR BEGINSEL

Verweer: opstelling verdachte niet relevant

[ECLI:NL:HR:2018:165](#)

Hof gebruikt weigering verdachte om verklaring af te leggen voor vermoeden witwassen

Middel: schending artikel 6 EVRM

Hoge Raad: 81 RO

WITWASSEN - NEMO TENETUR BEGINSEL

Verdacht bezit

Hoe kan dat nou?

Zwijgen verdachte

Niet toereikend

Serieus rapport

Onverklaarbaar!

Zwijgen verdachte

Wel toereikend

Zwijgen geen bewijsmiddel

Zwijgen mag overtuiging sterken

EVRM schrijft geen bewijsminima voor

WITWASSEN - NEMO TENETUR BEGINSEL

[EHRM 02/05/2017 23572/07](#)

Zschüschen v België

[EHRM 02/05/2017 12162/07](#)

Timmermans v Belgium

Uitspraken in Frans

WITWASSEN - NEMO TENETUR BEGINSEL

[ECLI:NL:GHAMS:2013:BY8481](#)

Zogenaamd zes stappen arrest

- 1 Geen gronddelict bekend
- 2 Vermoeden van witwassen
- 3 Verklaring verdachte verlangd
- 4 Eisen aan verklaring verdachte
- 5 Onderzoek door Openbaar Ministerie
- 6 Conclusie trekken

WITWASSEN - VOORAFGAAND MISDRIJF

Verweer: misdrijf moet voorafgaan

[ECLI:NL:HR:2014:3046](#)

Hawala-bankieren

Goed kan slechts worden aangemerkt als "afkomstig uit misdrijf" indien goed afkomstig is uit misdrijf gepleegd voorafgaand aan voorhanden hebben

WITWASSEN - VOORAFGAAND MISDRIJF

Verwilt was dat vermogen vergaard was door zonder vergunning betaaldiensten te verlenen

Strafbaar volgens WFT (Wet Financieel Toezicht)

Ongecontroleerd in omloop houden van geld heeft sterk corrumperende werking

Hoogste bedrag EUR 130.000

WITWASSEN - VOORAFGAAND MISDRIJF

[ECLI:NL:GHAMS:2017:1226](#)

Schiphol, 9 februari 2011

Biljetten in rolkoffer

Toen biljetten in jas

Toen biljetten na visitatie

Vervolgens meer in rolkoffer

EUR 15.115

Verdacht, maar geen witwassen

AFDOENING

ECLI:NL:HR:2016:306

Blijkens oriëntatiepunten straftoemeting is gevangenisstraf voor ... weken gerechtvaardigd

- Is rechter gebonden aan oriëntatiepunten?
- Is uitspraak onbegrijpelijk wanneer uit oriëntatiepunten anders blijkt?
- Wanneer zonder nadere motivering van oriëntatiepunten wordt afgeweken?

AFDOENING

[ECLI:NL:HR:2012:BX5551](#)

Dag niet kunnen werken door inbraak (EUR 130)

Benadeelde kan van dief vorderen, maar kan benadeelde ook van heler vorderen?

Schade rechtstreeks toegebracht door bewezenverklaard feit (artikel 361 Sv)

AFDOENING

Van rechtstreeks toegebracht is sprake wanneer getroffen in belang dat strafbepaling beschermt

Strafbaarheid heling beschermt tegen voortduren door diefstal veroorzaakte vermogensschade

Overigens, vordering door heler niet tegengesproken bij rechtbank en gerechtshof

AFDOENING

[ECLI:NL:RBAMS:2018:1750](#)

Albert Heijn, 4 oktober 2016 om 18.35 uur
Kaas en spek met waarde van EUR 4,85
Overlastdotatie van EUR 181,00

Stichting SODA
Stichting DAAD
Dossier 13918

AFDOENING

Uit aangifteformulier blijkt dat handelingen abstracte berekening niet hebben plaatsgevonden

Uit aangifteformulier blijkt dat er geen schade is daar goederen zijn teruggegeven

Afwijzing (met veroordeling in proceskosten)

ECLI:NL:RBAMS:2018:1548

AFDOENING

AFDOENING

[ECLI:NL:HR:2006:AX6411](#)

Modehuis Christine (Nijmegen)

Twee vreemde dames komen binnen
Gaan dicht bij moeder en dochter staan

Mam, je portemonnee ligt op de grond
Raar, we hadden niets leuks gezien

AFDOENING

Gerechtshof: twee weken gevangenis

Straf in overeenstemming met aard en ernst feit, omstandigheden waaronder dit is begaan en persoon verdachte

Uit justitiële documentatie blijkt bovendien dat verdachte in verleden eerder voor soortgelijke zaken is veroordeeld

AFDOENING

Hoge Raad: terugverwijzing

Overweging bevat, in strijd met artikel 359 lid 6 Sv, geen opgave van redenen die in bijzonder hebben geleid tot opleggen vrijheidsbenemende straf

AFDOENING

[ECLI:NL:GHAMS:2017:5011](#)

Kledingstukken bij Primarkt te Zaandam
Tandpasta bij Dekamarkt te Velsersbroek

Onder valse voorwendselen naar Nederland gelokt
Bedreigd, mishandeld en papieren afgepakt
Onderzoek mensenhandel op dood spoor

Verdachte niet bewust in positie gebracht
Beroep op psychische overmacht slaagt

FLUTZAAK

[ECLI:NL:HR:2014:15](#)

Siebengewald, 26 januari 2009

Snoeihout langs bospad

Man laat hout in aanhangwagen

Ambtenaren buitendienst Gemeente Bergen

Ik dacht dat dit mocht

Ik leg hout wel terug

EUR 130 transactie

FLUTZAAK

Advocaat-generaal (gerechtshof):

Schoolklassen zoeken bladeren in bos

Waarom niet met waarschuwing volstaan?

Zaak had op andere wijze moeten worden afgedaan

Advocaat verdachte:

Ik sluit mij aan bij advocaat-generaal gerechtshof

FLUTZAAK

Gerechtshof:

Geen plaats voor niet-ontvankelijkheid, want opsporingsambtenaren hebben geen inbreuk gemaakt op behoorlijke procesorde, waardoor doelbewust of met grove veronachtzaming belangen verdachte op eerlijk proces zijn geschaad

Veroordeling

FLUTZAAK

Advocaat-generaal (Hoge Raad):

Geen vormverzuim vooronderzoek (359a Sv), maar toepassing opportunititeitsbeginsel (167 Sv)

Rechter mag opportunititeitsbeginsel slechts marginaal toetsen

Nu spiegelbeeldige situatie zich voordoet, moeten er bijzondere redenen zijn om af te wijken

Zaak valt onmiskenbaar in categorie flutzaken. Zou Hoge Raad zaak zelf kunnen afdoen?

DIEFSTAL, HELING EN WITWASSEN

Opmerkingen en vragen

Bewijs van deelname per mail

Factuur per mail

www.romelingh.com/sheets/sheets-0183.pdf